	<p style="text-align: center;">ДЕТСКА ГРАДИНА №38 "МАРГАРИТКА" гр.Варна ж.к."Вл.Варненчик" до бл.20; пощ. код 9023 тел. 088 256 7078; e-mail: dg38margaritka@dg38margaritka.com www.dg38margaritka.com</p>
---	--

УТВЪРДИЛ

Параскева Люцканова

Директор на ДГ »Маргаритка«

Приложение 9

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие.

Програмата за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в ДГ „Маргаритка“ е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи, определящи приоритети на развитие и е съобразена с цели в сферата на предучилищното образование.

Водещи стратегически документи при изготвяне на програмата на ДГ „Маргаритка“ за превенция на ранното напускане на образователната система:

- Закон за предучилищното и училищното образование;

- Наредба за приобщаващо образование;
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система .
- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

В стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система, преждевременното напускане на детската градина е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможното развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

Причините за преждевременното напускане на детската градина могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

А: Икономически причини

Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес. Голям е делът на семействата, които работят в чужбина, като децата са оставени да живеят с баби и дядовци или други роднини, които не контролират ефективно или не насърчават участието на децата в образователната система.

Б: Социални причини

Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви, домашно насилие, незачитане правото на избор на децата, налагането на строги наказания

В: Образователни причини

Обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация.

Г: Етнокултурни причини

Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система се изразява в специфичните етнически, религиозни и езикови измерения.

Силно действащите вътрешно групови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на детската градина: отсъствие на познавателна мотивация, ниска степен на готовност за училище, липсва мотивация на родителите за получаване на образование от децата им и др.

Д: Институционални причини

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и ниво детска градина за справяне с преждевременното напускане; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата в образователната система.

Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление - национално, регионално, местно и училищно.

Е: Причини, свързани със здравния статус

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

Финансови ресурси за намаляване на преждевременното напускане на детската градина

В рамките на Национална програма „За по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст" е осигурено държавно финансиране за: закуска и мляко/чай на децата в подготвителните групи.

Проект BG05M2OP001-5.001-0001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ (публ. 26.09.2023 г.), финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ПРИНЦИПИ:

- **Законосъобразност** – съответствие на целите и предлаганите мерки със законите и подзаконовите нормативни актове;

- **Кохерентност** – осигуряване на координираност и взаимна обвързаност на предлаганите политики и мерки при сътрудничество на всички заинтересовани страни

- **Партньорство** – активно и координирано участие на институциите за

образование и обучение, институциите на властта, гражданското общество и бизнеса в реализацията на политика за намаляване на отпадането;

- Прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите – значимостта на проблема предполага висока степен на информираност на обществото;

- Приемственост – осигуряване на непрекъснато действие на стратегията, независимо от управленски или други социални промени и гарантиране на постоянство в усилията и политиките за изпълнение на приетите цели и целеви показатели;

- Устойчивост на резултатите – осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати;

- Своевременност– осигуряване на навременни адекватни мерки за неутрализиране на рискове от преждевременно напускане;

- Отчетност, мониторинг и контрол– постигане на по-висока степен на ефективност

ЦЕЛ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

ЦЕЛ: Осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното образование на децата като предпоставка за равнопрано социално включване и пълноценна личностна реализация.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

1. Разработване, изпълнение на политика за повишаване на обхвата в образователната система при ясно разпределение на отговорностите и взаимодействие между различните равнища на управление.
2. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на детската градина с оглед ограничаване на последиците от тях.
3. Насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.
4. Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение.
5. Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на детската градина.

ПОЛИТИКИ И КЛЮЧОВИ МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Постигането на оперативните цели на програмата се осъществява чрез:

Превенция, която цели предотвратяване на възникването на предпоставки за преждевременно напускане на детската градина, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват. Политиките и мерките за превенция са насочени от образованието и грижите в ранна детска възраст.

Интервенция, която цели създаването на условия за ограничаване на преждевременното напускане при отчитане на конкретните заплахи на равнището на отделните лица, следвайки принципа за решаване на проблемите на най-ниско равнище.

Компенсиране, което има за цел да подпомогне преждевременно напусналите детската градина отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на образование и обучение.

КЛЮЧОВИ МЕРКИ

1. Политики за превенция на преждевременно напускане на детската градина.

1.1. Осигуряване на позитивна образователна среда - климат, атмосфера на взаимоотношения, управление.

Позитивната образователна среда е свързана с ясно дефиниране на правата, задълженията и отговорностите на участниците в образователния процес за осигуряване на условия за образование, благоприятстващо развитието на личността на всяко дете, както и с подобряване взаимодействието в образователната институция.

1.1.1. Разработване и изпълнение на политики в детската градина.

Позитивната образователна среда в детска градина „Маргаритка“ е ключова мярка в превенцията на преждевременното напускане.

1.2. Повишаване качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и предотвратяване на преждевременното напускане детската градина.

В това отношение следва да се постави акцент върху:

- ❖ оценяване, установяващо резултати и осигуряващо обратна връзка, за поддържане и стимулиране на мотивацията за учене, както и мониторинг на качеството на образователния процес;

- ❖ прилагане на съвременни подходи на преподаване, съобразени с индивидуалността на детето като партньор в образователния процес;

- ❖ задължителна квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище;

- ❖ назначаване на помощник на учителя и помощник-възпитател при

идентифицирана необходимост;

- ❖ развиване и популяризиране на нови форми на преподаване;
- ❖ формиране на нагласа за учене през целия живот от най-ранна възраст.

1.3. Осигуряване на достъп до образование и повишаване на качеството на образованието за децата от уязвими етнически общности.

За целта е необходимо да се реализират политики за преодоляване на обособяването по етническа принадлежност на децата в групи и ориентиране на обучението към работа в мултикултурна група, като същевременно се повиши интеркултурната компетентност на всички участници в образователния процес. Там, където е необходимо, следва да се предоставя допълнително обучение по български език.

1.4. Достъп до качествено образование за деца със специални образователни потребности

Осигуряване на приобщаващо образование за децата със специални образователни потребности чрез:

- ❖ развитие капацитета на учителите от детската градина за работа с децата със специални образователни потребности, както и на специалистите, работещи с деца за прилагане на единна методика за оценяване на образователните им потребности;
- ❖ изграждане на педагогическа и специализирана подкрепяща среда за всяко дете за осигуряване на приобщаващото образование.

2. Политики за интервенция на преждевременно напусналите детската градина

2.1. Повишаване участието и ангажираността на родителите

Родителите и местната общност са участници в процеса на образование. Те са основен фактор за подпомагане на децата в риск от преждевременно напускане на детската градина и трябва да бъдат насърчавани чрез:

- ❖ популяризиране на добри практики и възможности за участие в мрежи за включване на родителите и местната общност в мерки за предотвратяване на преждевременното напускане на детската градина;
- ❖ повишаване отговорността на родителите и тяхната активност за сътрудничество с учителите и ръководство с цел развитието на децата им с фокус върху родители от уязвими групи за насърчаване на редовното посещаване на детската градина;
- ❖ включване в осъществяването на граждански контрол в управлението на образователните институции.

2.2. Подкрепа за развитието на децата

- ❖ назначаване на психолози и/или ресурсни учители в детските градини - при идентифицирана нужда;
- ❖ създаване на екипи, които да работят съвместно с родителите, органите за закрила правата на детето и органите за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните;

2.3. Прилагане на системи за ранно предупреждение

След идентифициране на децата, застрашени от преждевременно напускане на детската градина и причините за това, следва да се прилагат конкретни мерки за всеки застрашен, като:

- ❖ работа със семейството му;
- ❖ допълнителни занимания/консултации, насочване към дейности по интереси;

2.4. Развитие на занимания по интереси

Заниманията по интереси имат доказан ефект като средство за повишаване удовлетвореността на децата от живота в детската градина и ограничаване на преждевременното напускане. Те осмислят свободното време на децата чрез изява в предпочитана дейност, приобщават и мотивират, включително деца с идентифицирани потребности от специфична подкрепа, деца в риск от отпадане и/или с прояви на агресия и/или насилие. Тези занимания повишават мотивацията за участие в образователния процес и допринасят за развиване на знания, умения и компетентности.

2.5. Подпомагане на децата, застрашени от преждевременно напускане на детската градина, по финансови причини

Една от основните причини за преждевременното напускане на детската градина е липсата на финансови средства на семейството за осигуряване на редовното присъствие и активното участие на децата в образователния процес. Целевата финансова подкрепа може да включва:

- ❖ частично или пълно заплащане на таксите от общината в детските градини за децата от семейства с ниски доходи; включване в дейност заплащане на такси по проект BG05M2OP001-5.001-0001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ (публ. 26.09.2023 г.), финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

3. Политики за компенсирание на ефекта от преждевременното напускане на детската градина

3.1. Създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждевременно напусналите я:

- ❖ завръщане на преждевременно напусналите детската градина към формалната система на образование
- ❖ популяризиране на възможностите за участие в допълнителни дейности и др.

Дейности за организация на взаимодействието

Дейност	Форми и време за изпълнение	Участници/Отговорник	Забележка

Анализ на състоянието по обхвата на децата и не извинените отсъствия при деца в задължителна предучилищна възраст	начало на учебната година и ежемесечни сведения	директор	Необходимо е по анализа да се приемат решения на Педагогическият съвет а ежемесечните сведения да служат за конкретни действия
Идентифициране на деца от рискови семейства.	проучване на документи, разговори с родители	учители на групите	Поддържане на Регистър
Планиране на дейности от Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.	началото на учебната година	директор	Конкретните дейности са част от Годишния план за дейността на детската градина.
Организационни дейности за включване на представители на детската градина в екипите за обхват.	м. август Заповед на директора Информирание на РУО	Директор	Необходимо е да се спазват сроковете за обмен на информация

Подаване на информация чрез Информационната система за реализация на механизма (ИСРМ) при стриктно спазване на сроковете.	ежемесечно до 15-то число информация за отсъствията на децата от групите за задължително предучилищно образование	учители на групите, директор,	
Изготвяне на писмени предложения до „Социално подпомагане“ за предоставяне на помощи в натура за идентифицирани потребности на децата.	при необходимост	учители на групите, директор	

Разработване и участие в проекти и национални програми.	съгласно сроковете в поканите за участие	директор	
Дейности по повишаване качеството на предучилищното образование за успешен старт на децата в училище: •прилагане на съвременни подходи за предучилищно образование – проучване на литература и добър педагогически опит,	основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие е диагностични процедури; дейности за повишаване	учители на групите, директор	

консултации, обмен на добра практика и др.; проследяване постиженията на детето в началото и в края на учебната година със съответните процедури по избор на инструментариум, провеждане, вписване, докладване, запознаване на родителите, корекционна дейност въз основа на резултатите.	квалификацията на педагогическите специалисти		
Организация на образователна среда и осигуряване на необходимите ресурси: •привеждане на интериора в детската градина за нуждите на предучилищното образование; •осигуряване на познавателни книжки и учебни помагала; •осигуряване на дидактични материали и съвременни средства за обучение.	проучване на оферти; заявки	директор ЗАС учители на групите	Необходими са действия по избор на доставчици, договори и заявки, получаване и разпределяне на маси, столове, кътове за игра и обучение; учебни материали, дидактични игри,

Създаване на представи и готовност за новата социална роля ученик.	педагогически ситуации за формиране на отношение към ученето	учители на групите	
--	--	--------------------	--

Приемственост „Детска градина – училище“	Разработване на планове и графици за съвместни дейности с училищата от района	директор учители на групите	Теми на съвместни дейности могат да бъдат: „Здравей училище!“; „Един ден на ученика“; „Какво е нужно на ученика“; „На гости в училище“
Повишаване интереса и приобщаване на децата и родителите към живота в детската градина чрез участие в кампании и събития, отбелязване на важни дати и др.	инициативи, свързани с важни дати и събития от живота на общността	директор	Дейности от Програмата за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование
Разнообразяване престоя на децата и обогатяване на емоционалните им преживявания чрез организиране на празници и развлечения.	празници; куклен театър; срещи с известни личности	директор; учители на групите; учител по музика; педагогически специалисти	Разработеният План за празниците и развлеченията трябва да бъде част от Годишния план за дейността на детската градина
Провеждане на допълнителни дейности,	школи;	директор	За децата от рисковите групи

които не са дейност на детската градина	състави		е необходимо да се осигурят облекчени условия за участие
---	---------	--	--

Осигуряване на ресурсното подпомагане от РЦПППО	при необходимост	директор; координатор на процеса на осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в детската градина	Дейностите от Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи трябва да служат и за целите на тази Програма
Идентифициране и подкрепа на деца с хронични заболявания за ограничаване на пречките пред тяхното учене и осигуряване на условия за личностно развитие/	при необходимост	директор; координатор на процеса на осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие	
Установяване контакти с дирекция „Социално подпомагане“ и отдел	за всеки отделен случай	Директор	Спазване на процедури в зависимост от
„Закрила на детето“ при казуси, касаещи деца в риск от отпадане; мерки срещу родители, неосигуряващи редовно посещение на детето.			вида на отворения случай
Прилагане на разнообразни форми в работата с родителите и включването им в дейности с децата.	срещи, тренинги, работилници,	учители на групите	

Допълнителна квалификация на учителите, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от отпадане и преждевременно напускане, за работа в мултикултурна образователна среда и работа с родителите.	курсове за обучение	директор	Включване на обучението в Плана за квалификация
Организиране на допълнително обучение по български език за деца, за които българския език не е майчин.	процедури по утвърждаване	директор; учители на групите	При необходимост – допълнителни ситуации в Програмната система на детската градина; работа по Национални програми на МОН
Организиране на акции за набиране на средства, дрехи, и др. за социално слаби деца	при необходимост	директор; учители на групите	
Осъществяване на информационно – образователни инициативи за деца, насочени към гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование	Във времето, определено в Годишния план за дейността за съответната учебна година	учители на групите	Дейностите по Програмата за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование трябва да служат и за целите на настоящата програма
Осъществяване на дейности в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи	педагогически ситуации; празници	учители на групите	

Взаимодействие с НПО, Държавни агенции и Социални служби за обхващане на всички деца в предучилищно образование.	работни срещи	Директор; Членове на Екипите за обхват	
Осъществяване на ефективни мерки за превенция/недопускане на тормоз в детската градина.	целогодишно	Координационен съвет; учители на групите	Дейности в групите по Плана за превенция на агресията и недопускане на тормоз в детската градина.

Осъществяване на инициативи за повишаване интереса на деца и родители от уязвимите групи към дейността в детската градина.	срещи; тренинги; работилници; празници и др.	учители на групите	
Съвместни дейности с библиотеки.	разработване графици за посещения и съвместни инициативи	учители на групите	Реализиране на дейности във връзка с Национална седмица на четенето и др.
Обогатяване на библиотеките в групите – закупуване на книжки, играчки и кукли за пресъздаване на художествени произведения.	благотворителни и акции	директор; учители на групите	

	<p>ДЕТСКА ГРАДИНА №38 "МАРГАРИТКА" гр.Варна ж.к."Вл.Варненчик" до бл.20; пощ. код 9023 тел. 088 256 7078; e-mail: dg38margaritka@dg38margaritka.com www.dg38margaritka.com</p>
---	--

ЗАПОВЕД

№ /15.09.2023 г.

На основание чл. 259, ал. 1 от ЗПУО и решение на Педагогическия съвет от проведено заседание на 14.09.2023 г. с Протокол № 6 от 14.09.2023 г

УТВЪРЖДАВАМ:

Програма за превенция на ранно напускане на детската градина

Заповедта да се сведе до знанието на работещите в ДГ „Маргаритка“ за сведение и изпълнение.

Контрол по изпълнението на заповедта осъществява директорът.

ПАРАСКЕВА ЛЮЦКАНОВА

Директор на ДГ „Маргаритка“